بسم الله الرحمن الرحيم

درود شريف وواياست!

نه تناسلي سيستم

(Male Reproductive

استاد عبيدالله جلالزى

Ketabton.com

ketabton.com - The Digital Library

Introduction: د نارينه تناسلي سيستم عبارت له هغو غړو او غدو ده چې سپرم توليدوي، سپرم انتقالوي، د نارينه جنسي هورمونونه توليدوي او د نسل دوام يقيني کوي.

د تناسلي سيستم طبقه بندي

1. خارجي غړي (External Organs)

- Penis (تناسلي آله)
- Scrotum (د خصيو کڅوړه)

2. داخلي غړي (Internal Organs)

- Testes (خصيې)
- Epididymis (بربخ)
- Vas Deferens (ناقله مجرا)
- Ejaculatory Duct (د انزال کولو مجرا)
- Urethra (احليل)

3. ضميموي غدې (Accessory Glands)

- Seminal Vesicles د مني کڅوړې
- Prostate Gland د پروستات غده
- Bulbourethral Glands د کوپر غدې

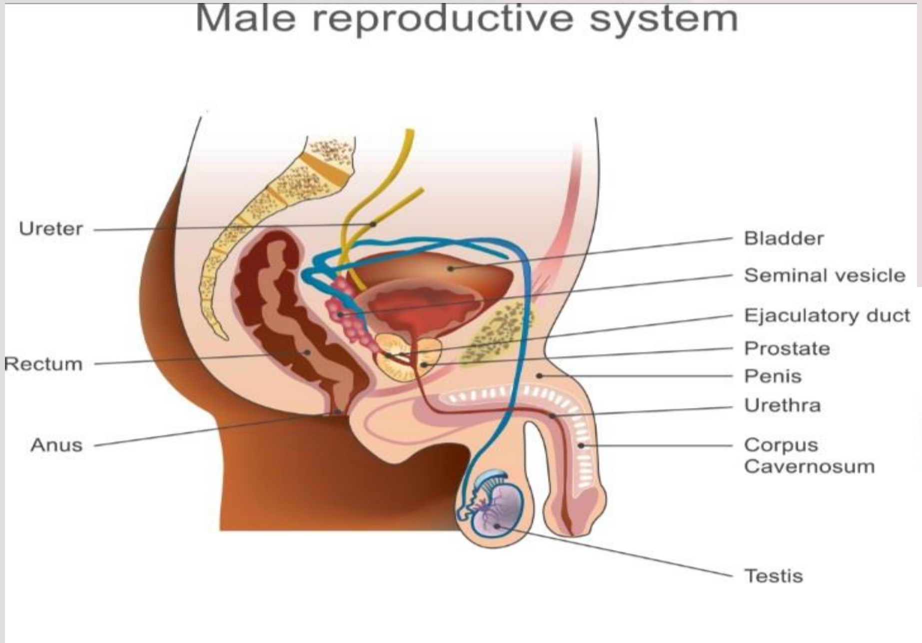

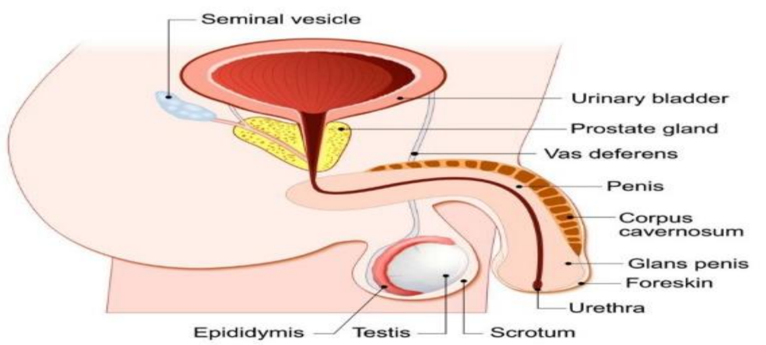

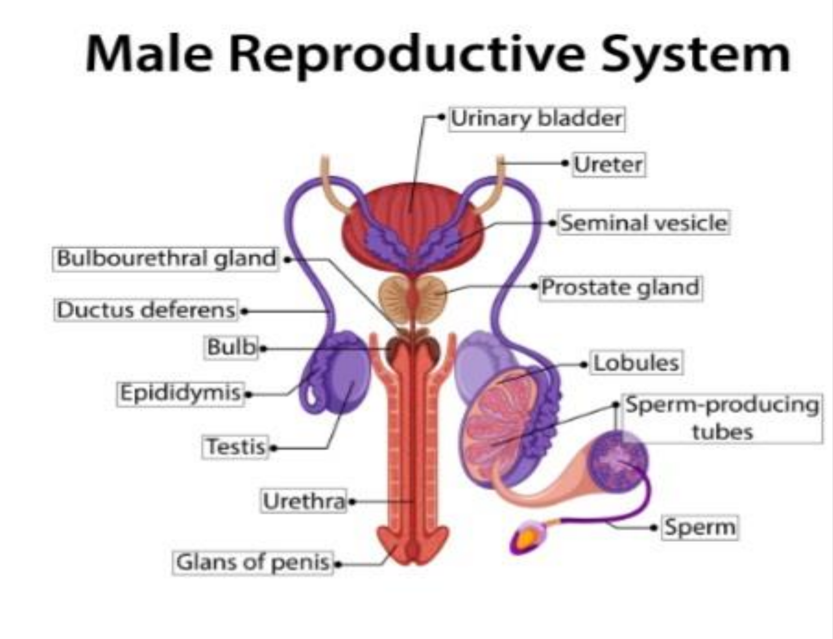

ketabton.com - The Digital Library

Male Reproductive System

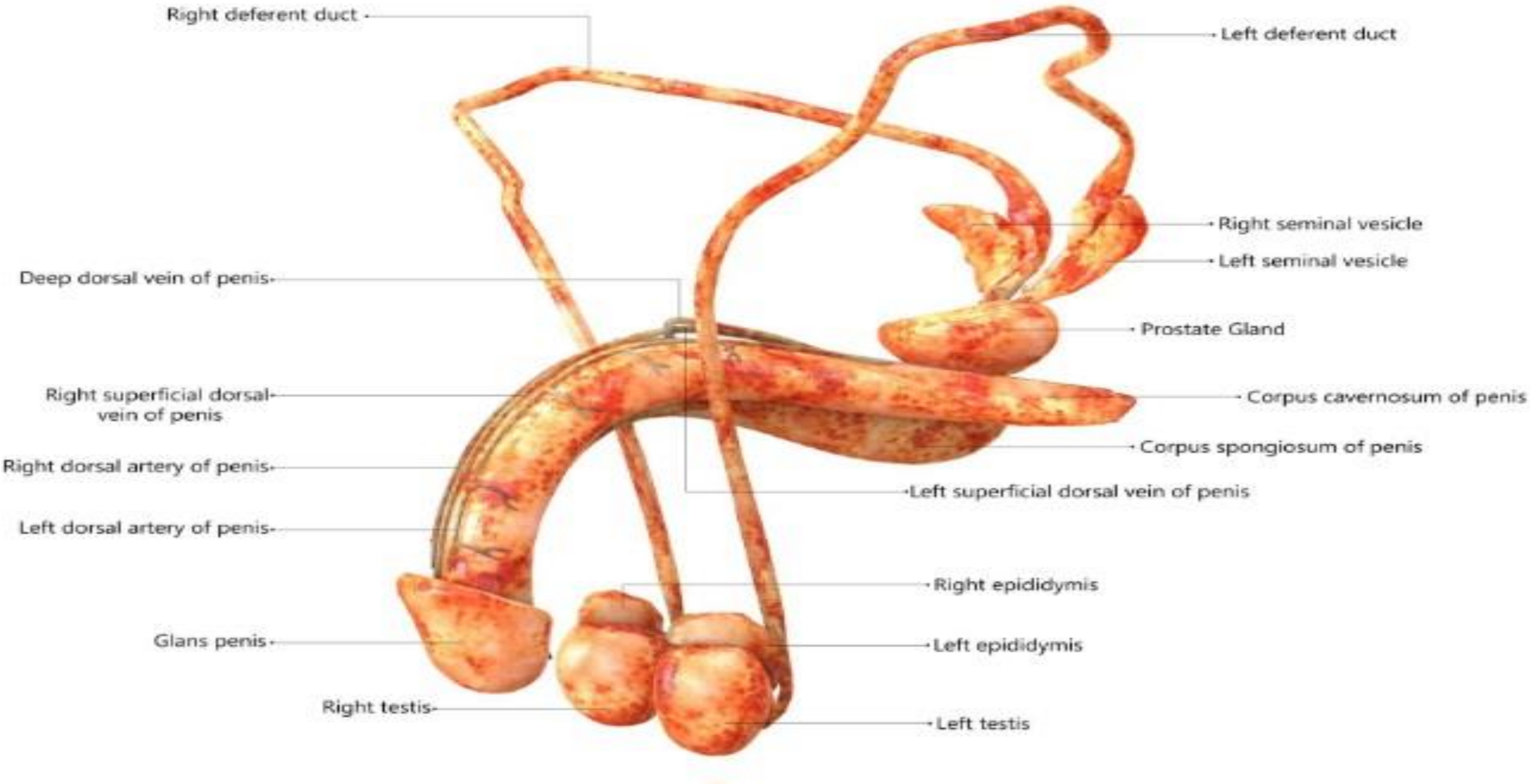

ketabton.com - The Digital Library

Penis (تناسلي آله): برخې یی: Root ،Body ،Glans

سکروټم (Scrotum): یو عضلاتي او د پوست کڅوړه ده چې دندې يې د خصيو ساتنه، د تودوخې تنظيم.

مهم ټکی: د سپرم جوړېدو لپاره د خصيو حرارت بايد د بدن له حرارت څخه ۲–۳ درجې ټيټ وي.

Testes(خصيې): خصيې دوه بيضوي شکل لرونکي غړي دي چې د سکروټم دننه موقعيت لري.

اوږدوالی یی 4–5 سانتي متره او وزن یی 15–25 ګرامه.

دندې: Exocrine Function، سپرم توليدوي، Endocrine Function، ټستوسترون توليدوي.

د خصيو طبقات له بهر څخه دننه: Tunica Vaginalis ،Tunica Albuginea ،Seminiferous Tubules

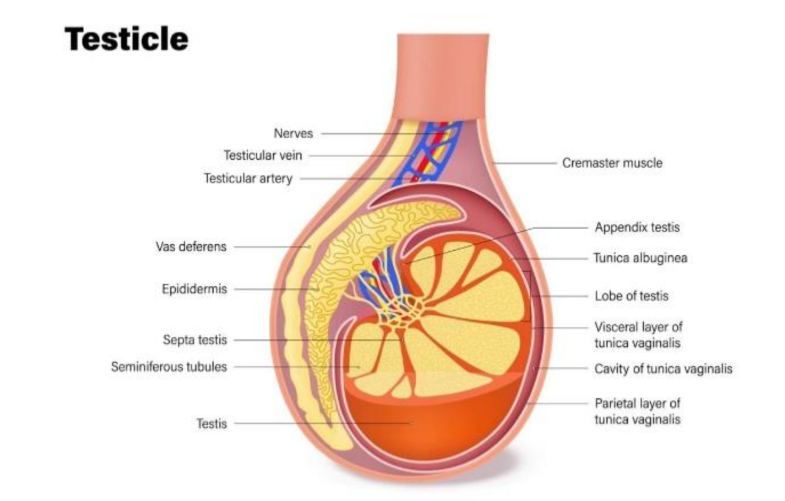

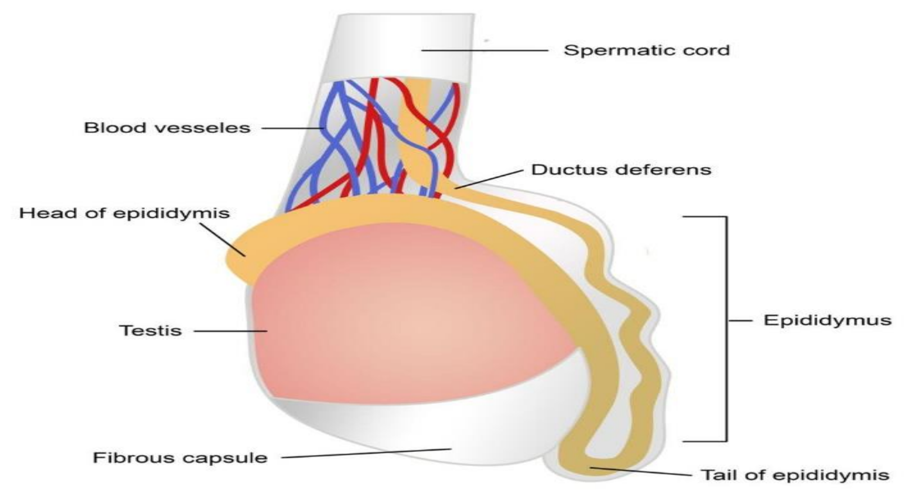

ketabton.com - The Digital Library

Epididymis: اوږد او تاو شوی نل دی چې اوږدوالی یې تقریباً ۶ متره دی که وغځول شي. او لاندې برخې لري: Head، Body ، Tail دې او دندې یې د سپرم ذخیره، د سپرم پخېدل، د حرکت وړتیا زیاتول

Vas Deferens: عضلاتي نل دی چې اوږدوالی یې ۴۵ سانتي متره ده او دنده یې سپرم د Epididymis څخه Urethra ته انتقالوي.

Ejaculatory Duct (د انزال کولو مجرا): دا یو نل ده چې سپرم او د منی مایع له پروستات څخه یوریترا ته انتقالوي.

Urethra (احلیل): دا یو نل ده چې ادرار له مثانې څخه د بدن بهر ته لیږدوي. او په نارینو کې مني هم له همدې لارې وځي.

Seminal Vesicles: د مثانې شاته موقعیت لري. دندې یې فروکتوز تولیدوي، Prostaglandins تولیدوي، د منی ۶۰٪ حجم جوړوي.

فروکتوز ولې مهم دی؟ ځکه سپرم انرژي له فروکتوز څخه اخلي که فروکتوز نه وي سپرم حرکت نشي کولای.

Seminiferous Tubules: دا هغه نلونه دي چې سپرم پکې جوړیږي. د خصیې تقریباً ۸۰٪ برخه جوړوي.

د Sertoli Cells دندې: سپرم تغذیه کوي، د سپرم ساتنه کوي، Blood-Testis Barrier جوړوي، Inhibin هورمون تولیدوي.

Leydig Cells: د Seminiferous Tubules ترمنځ موقعیت لري. دنده یې د Testosterone تولیدول.

Prostate Gland: د مثانې لاندې موقعیت لري. چې وزن یې شاوخوا ۲۰ گرامه او دندې یې د الکلاین مایع تولیدوي، سپرم ساتي، د منی کیفیت ښه کوي.

Bulbourethral Glands: د Cowper Glands په نوم هم یادیږي. دندې یې شفاف مایع تولیدوي، یوریترا غوړوي، اسیدیت کموي.

ketabton.com - The Digital Library

د نعوظ فزیولوژي (Physiology of Erection)

لومړی پړاو جنسي تحریک

⬇

دویم پړاو Parasympathetic Nerves فعالیږي

⬇

دریم پړاو Nitric Oxide ازادیږي

⬇

څلورم پړاو وینې رګونه پراخیږي

⬇

پنځم پړاو وینه تناسلي آلې ته داخلیږي

⬇

شپږم پړاو Erection منځته راځي

Hormonal Control

Hypothalamus: چې GnRH تولیدوي.
Pituitary Gland: FSH او LH تولیدوي. چې په واسطه یې Testes فعالیږي.
FSH: Sertoli Cells تحریکوي تر څو سپرم جوړ کړي.
LH: Leydig Cells تحریکوي او تستوسترون جوړوي.
Testosterone: اصلي نارینه هورمون دی او لاندې دندې لري د جنین په دوران کې نارینه تناسلي غړي جوړوي، د بلوغ پر مهال، ږیره، د بدن ویښتان، ژور غږ، عضلات، په لویوالي کې، جنسي خواهش، سپرم تولید، د هډوکو ساتنه

نوټ: کله چې انزال (Ejaculation) وشي د نعوظ مرحله ختمیږي او سیمپاتیک اعصاب فعالیږي، رګونه تنګیږي، وینه له Penis څخه وځي او تناسلي اله عادي حالت ته راځي.

ketabton.com - The Digital Library

Spermatogenesis (د سپرم جوړېدل): د سپرم جوړېدو پروسه په لاندې ډول ده او ځای يې Seminiferous Tubules ده.
موده 64–74 ورځې ده. او لاندې مرحلې لري:

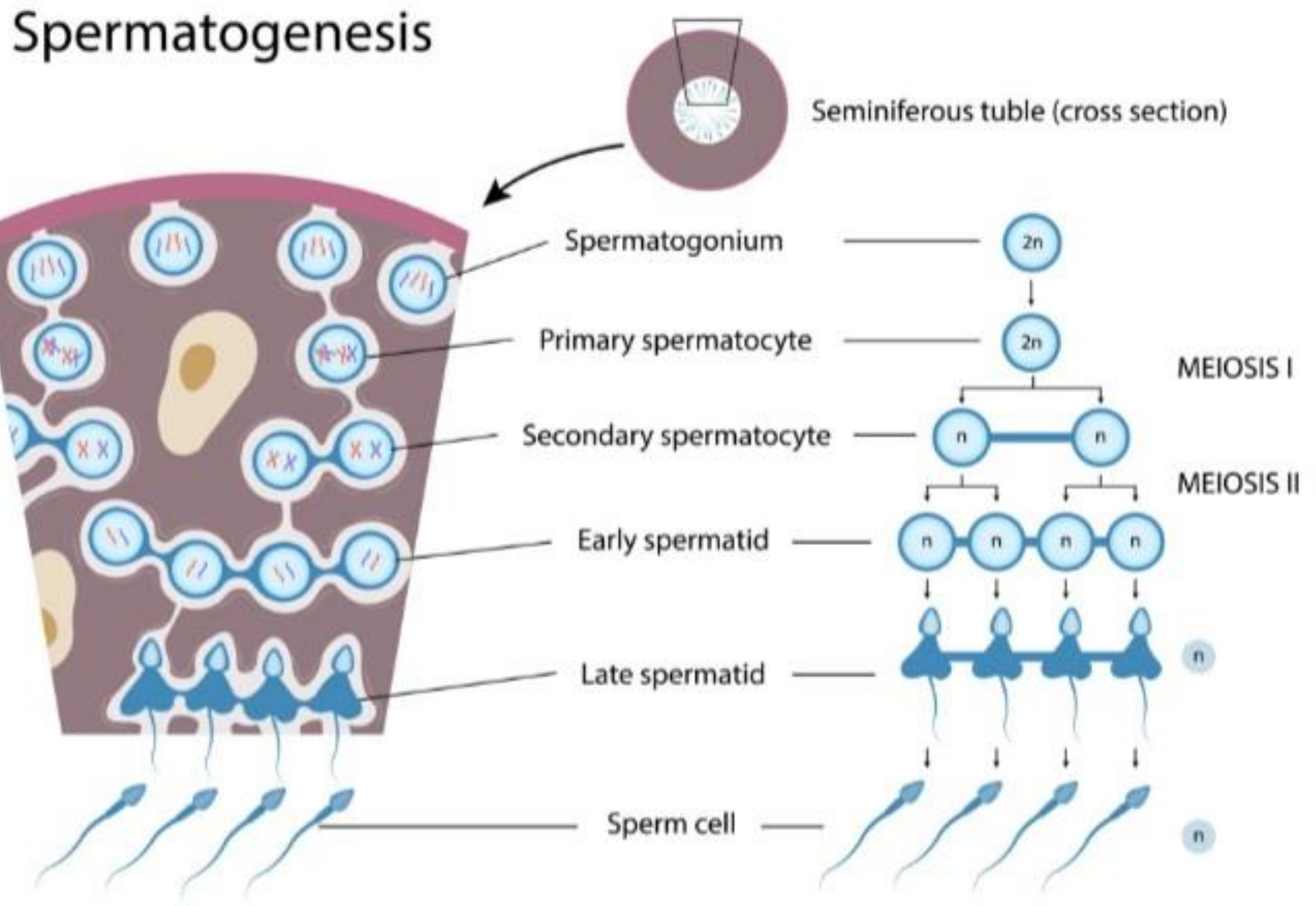

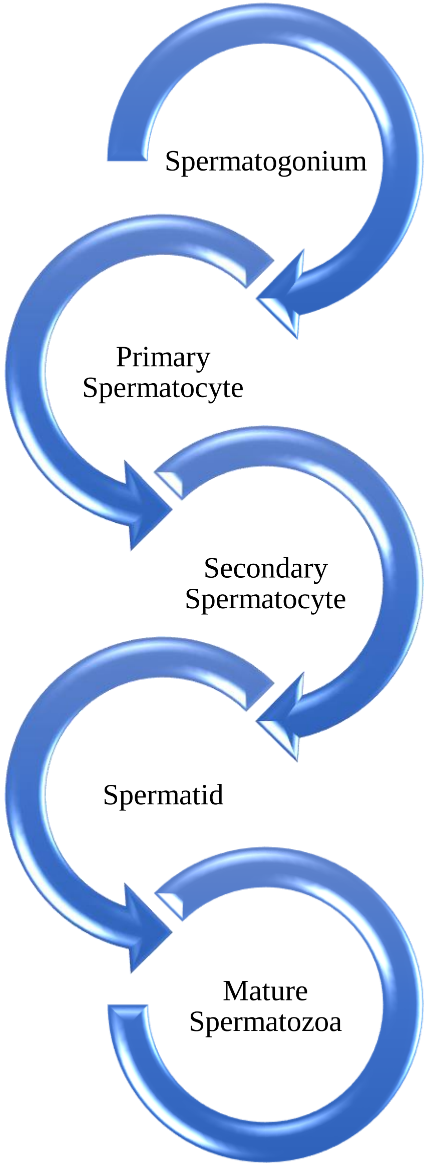

ketabton.com - The Digital Library

د سپرم جوړښت: Head، DNA لري، 23 کروموزومونه لري، Acrosome، انزايمونه لري، د هګۍ پوښ ماتوي، Midpiece،
مايتوکونډريا لري، انرژي توليدوي. Tailحرکت برابروي.

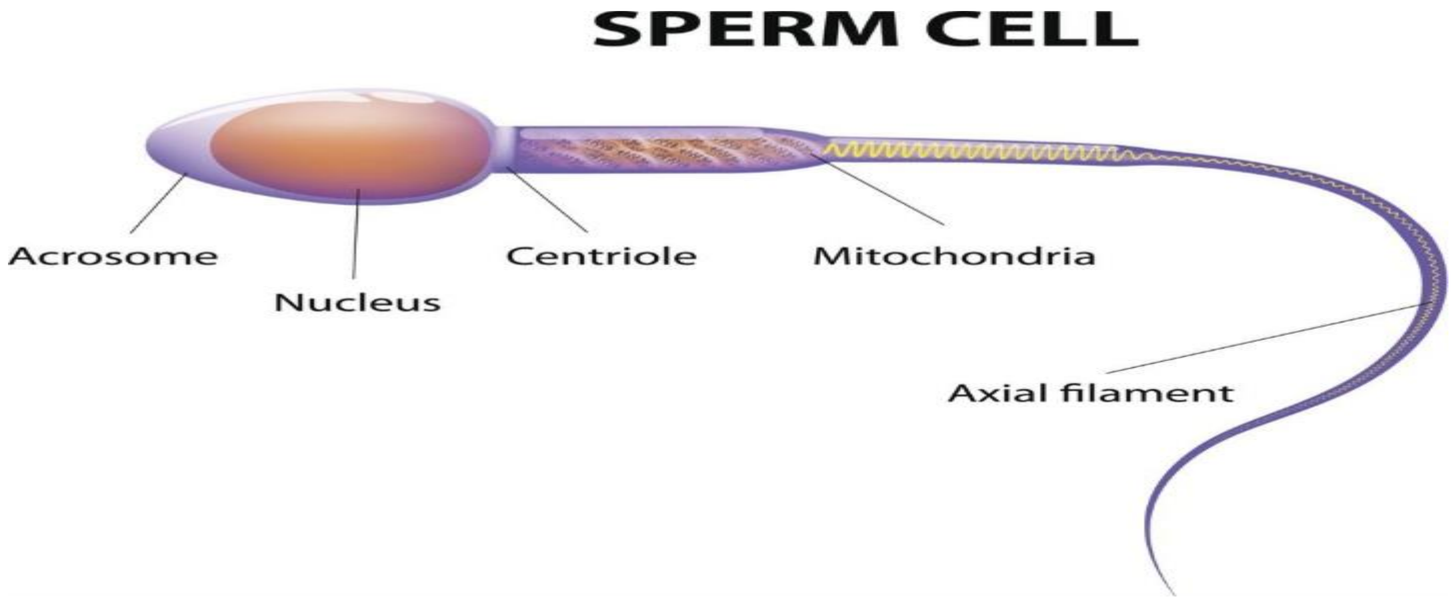

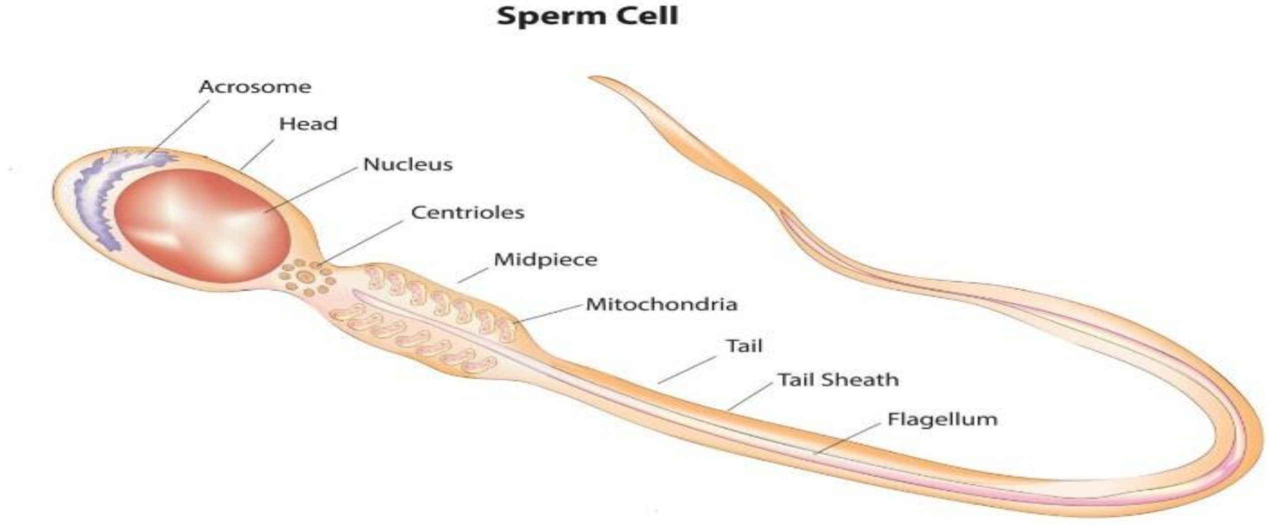

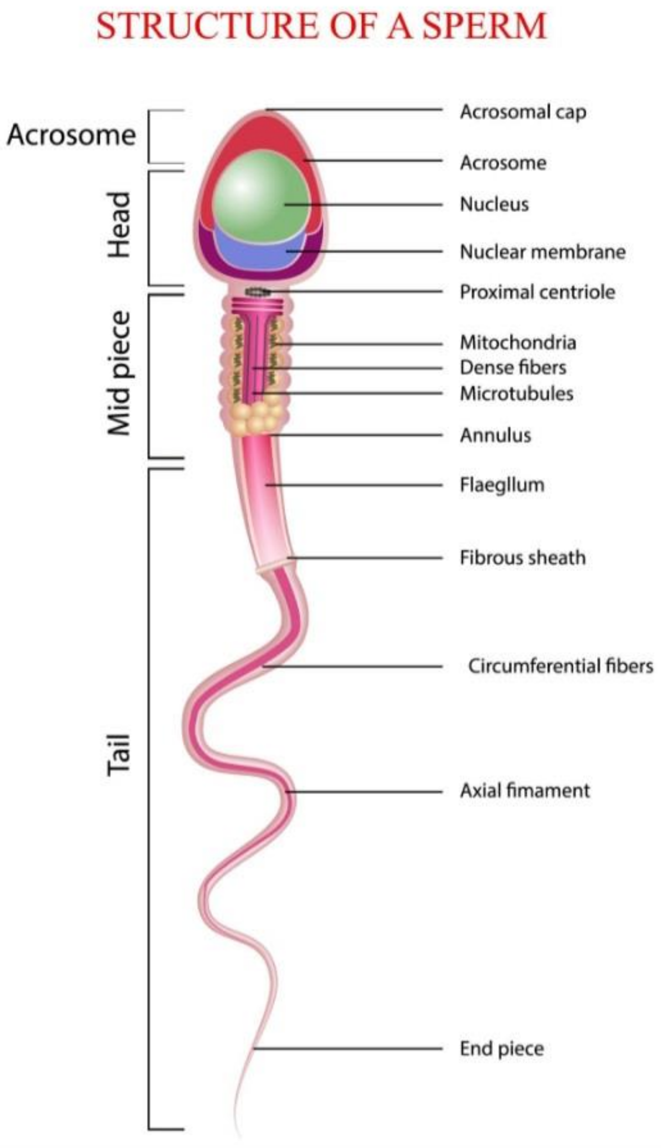

ketabton.com - The Digital Library

Semen (منی): په ترکیب کې سپرم ۵٪، Seminal Vesicle Fluid ۶۰٪، Prostate Fluid ۳۰٪، نور = ۵٪

Ejaculation (انزال)

Emission منی یوریترا ته داخلیږي.

Expulsion منی له بدن څخه خارجیږي.

کلینیکي اهمیت

Varicocele د خصیو د وریدونو پراخوالی. نښې یی درد او نابارورې.

Hydrocele د خصیې شاوخوا مایع راټولېدل.

Cryptorchidism خصیه سکروټم ته نه راکوزیږي.

Testicular Cancer یا د خصیو سرطان اکثره په ۱۵–۳۵ کلنۍ کې لیدل کیږي.

Prostate Cancer په زړو نارینه وو کې تر ټولو مشهور سرطانونو څخه دی.

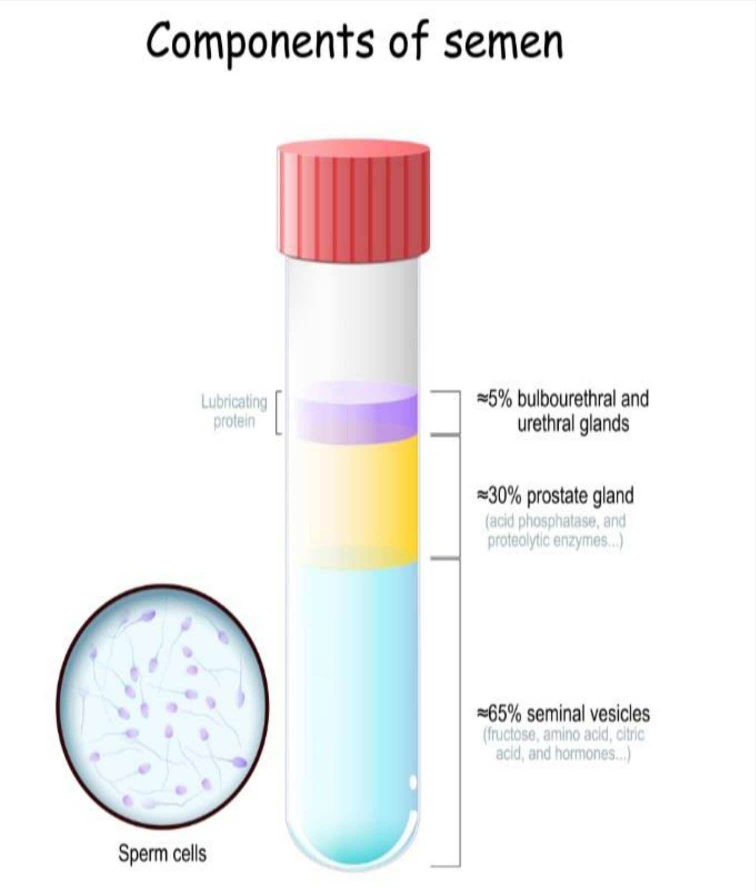

ketabton.com - The Digital Library

لټون

په سحرا کې په لټون یم
د جانان کوڅو کې ګرځم
سترګې پټې کړمه ګورم
زه په پټو سترګو وینم
پټو سترګو د عاشق کې
لیلا ګوره زه یې وینم
د خرما د ونې لاندې
زه شیرینه دلدارې کړم
د کعبې نه طوافو کې
شراب وینم خمارې کړم
دا دنیا هسې جعلې ده
رنګینه به ها دنیا کړم
دا سودا سوداګرې ده
زه ده دې سوداګر نه یم
ته یې تولله کړه له ما نه
سوداګره بلې خواته

زما بخت

زما بخت تخت د تیاره ده
هوښیارې مې تولله زده ده
لارې ډیرې خو نه ځمه
زما لاره داسې نه ده
دا د غرو په سر مزل ده
دلیوو مې مقابله ده
خیر که وخوړل شم خپ خپ
زما غر شان حوصله ده
لار که هر څومره کږه ده
تا راښودې لار سیده ده
زه په ډیرو لارو نه ځم
زما لاره خو یوه ده
رڼا مه شه زما بخته
په تیاره کې یوه خوږه ده
سترګې وچې کړه جلاله
نن دې شپه د بارانه ده

ستا تصویر

هې ګلابه ستا کمیس څه خکلې خکارې
تې په منځ کې لکه لال شانته ځلیږې
ستا وزرې اوس خپریږې په ډندرو
ستا مهین دې ډندرونه داسې ګل یې
بد نامې دې دَ ازغیو په ځان نشته
ستا خوشبو څومره خوږه ده
ته دَ لمر په رنګیدو باندې غوړیږې
ستا مزاج څومره عجب ده
څه ګل چین ګل چین دې خاښ ده
ستا په سرو پانو کې رنګ ده
ستا غوټې ته یم حیرانه
تور شپه ده در ته ناست یم
ستا په پانو خور شبنم ده
پکې خکارم لاندې زه یم
ستا تصویر څومره عجب ده
ستا مزاج ته هم حیران یم

ګډې وډې

سه بی خونده زندګې دې راآې کړې
په ملا مات یې په ځوانې کې
خیال مې کیږې چې بوډا شوې
چې هم نه لرې خمار دې په زړه ګې کې
قسمت داسی کرښې کش کړې
چې یې پرې کړې ډیرې لارې
سترګې پټې ته را ښکارې
ګوره څومره یم بی خونده
په کتاب مې ځان ویده کوو
ستا کتاب کې څه بیان ده
دا ډیزاین دې څومره خکلې
یوه لوګو ده یو سمبول ده
زه یې وینم تورو شپو کې
ښکلې ښکارې دَ اوزې کاږه ښکرونه
چې رڼا کړې شنه زرغونه
پای ته ښکارې لام څه خط ده
دې ډیزاین کې بوډا څه دي
ها کتاب دې را ښکاره کړه
دا کتاب دې ولې پټ کوو
په رنګ ښکارې سل کلن یې
خو په عمر لا ته ځوان یې
ستا څېرې کې څه خبرې
جلال مه سپاره خوږیږې
دومره نه ده چې روان شې

ketabton.com - The Digital Library

کومه پوښتنه؟

Thank you for reading

Find more e-books and articles on Ketabton - your multilingual digital library.

www.ketabton.com

Ketabton - Pashto, Farsi, Arabic & English